

ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ
2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ DÖNEMİ
TÜRK DİLİ 1 DERSİ İZLENESİ

Dersin Adı ve Kodu: Türk Dili 1 (TURK101)

Dersin Kredisi : 2

Dersin Düzeyi : Lisans

Dersin Türü : Ortak zorunlu

Dersin Süresi : 16 hafta

Eğitim Dili : Türkçe

Ders Kitabı : Kayasandık, A. (Orya), (2017). Üniversiteler İçin Uygulamalı Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri, 15. baskı, Palet, Konya.

Ağ sayfaları : tdbb.agu.edu.tr, turkdili.gen.tr

Öğretim Elemanı : Doç. Dr. Ahmet KAYASANDIK

E-Posta, tel. : ahmet.kayasandik@agu.edu.tr, 0 352 224 88 00 -> 7246

Ofis : Çelik bina B235

DERSİN AMACI:

Türk dili derslerinin amacı, YÖK tarafından hazırlanan çerçeve programda şöyle ifade edilmiştir:

Yükseköğrenimini tamamlamış olan her gence, ana dilinin yapı ve işleyiş özelliklerini gereğince kavrayabilmek; dil - düşünce bağlantısı açısından, yazılı ve sözlü ifade vasıtası olarak, Türkçeyi doğru ve güzel kullanabilme yeteneği kazandırabilmek; öğretimde birleştirici ve bütünleştirici bir dili hâkim kılmak ve ana dili şuuruna sahip gençler yetiştirmektir.

Bunlara ek olarak bu derslerde; edebî metinler aracılığıyla öğrencileri okumaya özendirme, okuma alışkanlığı kazandırma, küresel ve eleştirel düşünmeye alıştırmaya, onlara iyi bir anlatımın niteliklerine uygun özgün yazılar yazabilme becerisi ve üslup kazandırma da hedeflenmektedir.

İLKELER

- Türk Dili, 2 kredili bir derstir.
- Etkin öğrenme yöntemlerinden yararlanma,
- Öğretimde bilimsel, modern, teknolojik araçları ve ilkeleri kullanma,
- Ansiklopedik bilgiyi değil uygulamaya yönelik bilgiyi esas alma, bunun için yazılı ve sözlü anlatım uygulamalarına yer verme,

- Metne dayalı aktif dinleme, güzel konuşma, hızlı okuma, doğru yazma etkinliklerinden yararlanma,
- Bilimsel etik ilkelerine uyma.

HEDEFLER/PROGRAM ÇIKTILARI

- Dil ve kültürün özelliklerini, önemini kavrama,
- Türkçenin dün ve bugün hakkında birikim sahibi olma,
- Türkçenin güncel sorunlarının ve dil yanlışlarının farkına varma, doğru konuşmaya ve yazmaya özen gösterme,
- Örnek metinlerle üslup kazanma ve kelime hazinesini geliştirme,
- Planlı yazılar yazarken uygun kelime seçme, sağlam cümle kurabilme, yazım kurallarına uyma, noktalama işaretlerini doğru kullanabilme becerisi kazanma,
- Sözlü ve yazılı anlatımın temel ilkelerini kavrama,
- Hazırlıklı ve hazırlıksız konuşabilme, etkili sunum yapabilme becerisi kazanma,
- Türk ve dünya edebiyatından örnek metinleri şekil ve içerik bakımından karşılaştırabilme, yorumlayabilme, eleştirebilme becerisi kazanma,
- Farklılıkları kabullenme, başkalarının düşüncelerine saygılı olma.

DEĞERLENDİRME

1. Bu ders için bir ara sınav ve bir yarıyıl sonu sınavı yapılır. Mazeret sınavı ve diğer sınavlar, Abdullah Gül Üniversitesi Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nde belirtilen esaslara göre yapılır.

2. Ara sınav, dönemin 11. haftasında tek oturumda yapılır. Sınav tarihi, saati ve uygulama şekli, en geç bir hafta öncesinden Canvas'ta duyurulur. Her öğrenci SİS'te kayıtlı olduğu grupta sınavlara girmek zorundadır.

3. Sınavlar 100 puan üzerinden değerlendirilir. Ara sınav puanının % 40'ıyla genel sınav puanının % 60'ı toplanarak başarı notu tespit edilir.

4. Türk Dili, % 70 devam zorunluluğu bulunan bir derstir. Öğrenciler devamsızlıklarını kendileri takip etmekle yükümlüdürler.

Ortalama yükseltmek için dersi tekrar alan öğrenciler dışında dersi alan bütün öğrenciler, derse devamla yükümlüdürler.

ETİK KURALLAR

Bütün öğrenciler Üniversitenin etik ilkelerine ve davranış kurallarına uymayı kabul ederler. (Özetle ve özellikle bütün öğrenciler:

a) Sınav, ödev, proje, rapor, quiz vb. gibi her türlü sınama, bilgi veya yeterlik ölçme etkinliklerinde kopya çekmezler veya kopya vermezler. Kendilerinin yapması gereken herhangi bir çalışmayı başkalarına yaptırmazlar.

b) Başkasının yerine sınava girmezler, kendilerinin yerine başkasını sınava sokmazlar.

c) Yoklamalarda başkasının yerine imza atmazlar, onay vermezler.

ç) Asla intihal yapmazlar. Yararlandıkları her türlü kaynağı belirtirler.

d) Öğretim elemanlarını değerlendirirken adil, dürüst ve nesnel olurlar.

e) Irkı, ana dili, dini, cinsiyeti, milliyeti, medeni hâli, siyasi görüşleri, dini inançları, cinsel yönelimi, ailesi, sosyal veya kültürel geçmişı, etnik kökeni ya da fiziksel engeli nedeniyle herhangi birine karşı ayrımcılık yapmazlar.)

TÜRK DİLİ 1 (TURK 101) DERS İÇERİĞİ

Türk Dili 1 dersi konularının haftalara göre dağılımı:

HAFTA Tarih	KONULAR
1 29 Eylül-3 Ekim	Türk Dili dersinin amacı, içeriği, işlenişi; yararlanılacak kaynaklar, ağ sayfaları, yazılımlar, uygulamalar ve okunacak metinler hakkında bilgiler Dil, dilin özellikleri ve önemi
2 6-10 Ekim	Kültür, dil - kültür ilgisi
3 13-17 Ekim	Dilekçe yazma
4 20-24 Ekim	Güzel konuşmanın önemi Konuşma yanlışları, güzel konuşma kuralları Hazırlıklı konuşmalar
5 27-31 Ekim	Etkili sunum hazırlama teknikleri
6 3-7 Kasım	Ana hatlarıyla Türkçenin tarihî devirleri Türkçenin gücü
7 10-14 Kasım	ARA TATİL
8 17-21 Kasım	Türkçenin bugünkü durumu ve güncel sorunları
9 24-28 Kasım	(Aktif öğrenme haftası) Türkçenin önemli ses özellikleri, hangi ses olayları yazıda gösterilmez?
10 1-5 Aralık	Yazım sorunları, yazım kuralları ve noktalama işaretleri Yazım ve noktalama uygulamaları
11 8-12 Aralık	Zarflarla ilgili bilinmesi gereken önemli hususlar ARA SINAV
12 15-19 Aralık	Sık yapılan tamlama yanlışları Cümle teşkili
13 16-20 Aralık	Sağlam cümle kurma alıştırmaları
14 22-26 Aralık	Akademik ve günlük hayatta kompozisyon ne işe yarar? Kompozisyon nasıl yazılmaz?
15 29 Arl.-2 Ocak	Kelime türetme
16 5-9 Ocak	Yanlış kullanılan çekim ekleri

DERSİN İŞLENİŞİ VE DİĞER HUSUSLAR

Bu ders, % 70 oranında devam zorunluluğu bulunan, aktif katılım gerektiren ortak zorunlu derslerden biridir ve dönemliktir. Herhangi bir ön koşulu yoktur.

Haftada 2 saat olan dersin 1. saati asenkron, 2. saati sınıfta yüz yüze yapılır. Ders programında asenkron ders saati gösterilmiş olsa da bu ders, yüz yüze yapılacak dersten önceki herhangi bir saattir. Hangi hafta hangi konunun işleneceği bu izlencede belirtilmiştir. Öğrenciler burayı veya Canvas'ı takip ederek o haftanın konusunu ve (varsa) okunacak metinleri, tartışma sorularını Canvas'ta "Sayfalar" ve "Dosyalar" menüsünde paylaşılan kaynaklardan veya linklerden asenkron olarak öğrenirler, yüz yüze yapılacak derse hazır olarak girerler. Bu derste o haftanın konusu metinler üzerinden tartışılarak ve uygulanarak pekiştirilir. Öğrenciler, kendilerine yöneltilen sorulara cevap verirler, tartışmalara katılırlar, uygulamaları yaparlar, sorularını sorarlar. Bu şekilde derslere aktif olarak katılırlar. Asenkron etkinliği yüz yüze yapılacak dersten önce gerçekleştirmeyenlerin derse girmeleri anlamsız olur.

Yüz yüze yapılan derse girmeyen öğrenci, o haftaki ders için (2 saat) yok yazılır. Özel durumu olan öğrenciler, dönemin başında öğretim elemanını bilgilendirmelidirler.

Canvas'tan yapılan duyuruları ve e-posta adresinize gönderilecek iletileri sık sık kontrol etmeniz önemlidir.

İlk derste dersin amacı, içeriği, işleniş; yararlanılacak kaynaklar, ağ sayfaları, yazılımlar, uygulamalar, sınavlar hakkında bilgi verilir. Bu dersi kaçıranlar için Canvas'ta bunları içeren video kaydı bulunur.

Bütün öğrenciler, bu izlenceyi okumakla ve ilk derste anlatılanlardan haberdar olmakla yükümlüdürler.

Ders içeriğinde yer alan konular ansiklopedik bilginin tekrarı tarzında anlatılmayacağı gibi sınavlarda da bunlar istenmez. O konuyla ilgili özellikle bilinmesi gereken önemli hususlar metinler aracılığıyla öz olarak verilir, ortaöğretimde eksik veya yanlış öğretilenler, sağlaması yapılarak örnek metinler aracılığıyla düzeltilir.

Derslerde, edebî değeri olan kısa metinlerden, sesli ve görüntülü malzemelerden yararlanılır; bunlar eleştirel bakışla değerlendirilir, tartışılır.

Yazılı ve sözlü anlatım uygulamaları/alıştırmaları yapılır.

Türkçenin güncel sorunları tartışılır.

TÜRK DİLİ DERSİ İÇİN YARARLANILABİLECEK DİĞER KAYNAKLAR

[Türk Dili](#)

[Anadolu Üniversitesi, Türk Dili 1](#)

[Atatürk Üniversitesi, Türk Dili 1](#)

[İstanbul Üniversitesi, Türk Dili 1](#)

- Ağca, Hüseyin; *Sözlü Anlatım*, Gündüz Eğt. Yay., Ankara, 1999.
- Ağca, Hüseyin; *Yazılı Anlatım*, Gündüz Eğt. Yay., Ankara, 1999.
- Akalın, Mehmet; *Tarihî Türk Şi'veleri*, 2. baskı, TKAE Yay., Ankara, 1988.
- Aksan, Doğan, Orya; *Türkiye Türkçesi Gelişmeli Sesbilimi*, TDK Yay., Ankara, 1978.
- Aksan, Doğan; *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dil Bilim I*, Ankara, 1979.
- Aksan, Doğan; *Türkçenin Gücü*, Bilgi Yayınevi, İstanbul, 2001.
- Aksoy, Ömer Asım; *Dil Yanlışları*, Adam Yay., İstanbul, 1993.
- Arat, Reşit Rahmeti; *Türklerin Yaşadıkları Yerler ve Sayıları*, Makaleler, I. Cilt, Yayına hazırlayan O. Fikri Sertkaya, Ankara, 1987, s.988-993.
- Arat, Reşit Rahmeti; *Anadolu Yazı Dilinin İnkişâfına Dair*, V. Türk Tarih Kongresi, Ankara, 1956, 1960, s. 225-232.
- Atabay, Neşe, Orya; *Sözcük Türleri*, TDK Yay., Ankara, 1983.
- Atabay, Neşe, Orya; *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*, TDK Yay., Ank. 1981.
- Atalay, Besim; *Türkçede Kelime Yapma Yolları*, İstanbul, 1946.
- Ayverdi, İlhan; *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 3 cilt, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 2006.
- Bakiler, Yavuz Bülent; *Sözün Doğrusu 1*, Türk Edebiyatı Vakfı, İst., 2003.
- Banguoğlu, Tahsin; *Eski Türkçe Üzerine*, TDAY-Belleten 1964, s.77-84, Ankara, 1965.
- Banguoğlu, Tahsin; *Türkçenin Grameri*, TDK Yay., Ankara, 1990.
- Başlangıcından Günümüze Kadar Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi* (16 Cilt), KB Yay.:1891, Ankara, 1997-2000.
- Beserek, A.; *Türkçede Cümle Yapısı*, MEB Öğretmen Kitapları, İst. 1991.
- Bilgegil, Kaya; *Türkçe Dilbilgisi*, Dergâh Yay., İstanbul, 1982.
- Büyük Türk Klâsikleri* 1. Cilt, Ötüken-Söğüt Yay., İstanbul, 1985.
- Caferoğlu, Ahmet; *Türk Dili Tarihi I*, İstanbul Ü, Edb. Fak. Yay., İstanbul, 1970.
- Caferoğlu, Ahmet; *Türk Dili Tarihi II*, İstanbul Ü, Edb. Fak. Yay., İstanbul, 1964.
- Carneige, Dale; *Söz Söyleme ve Kendine Güvenme*, (Çev. N. Akkaya), İst., 1967.
- Cunbur, Müjgan; *Atatürk ve Millî Kültür*, KB Yay., Ankara, 1981.
- Çağbayır, Yaşar; *Ötüken Türkçe Sözlük*, 5 Cilt, İstanbul, 2007.
- Demiray, Kemal; *Sözlü ve Yazılı Anlatım-Kompozisyon*, İstanbul, 1955.

- Demircan, Ömer; *Türkiye Türkçesinin Ses Düzeni Türkiye Türkçesinde Sesler*, TDK Yay., Ankara, 1979.
- Devlet, Nadir; *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, Ek cilt (Çağdaş Türkiler), Çağ Yay., İstanbul, 1993.
- Develi, Hayati, *Dil Doktoru*, Kesit Yay. 4. Baskı, İstanbul, 2008.
- Dilcin, Cem; *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yay. Ankara, 1983.
- Dizdaroğlu, Hikmet; *Tümce Bilgisi*, TDK Yay., Ankara, 1976.
- Dizdaroğlu, Hikmet; *Türkçede Sözcük Yapma Yolları*, Ankara, 1962.
- Doğan, Mehmet; *Dil Kültür Yabancılaşma*, Birlik Yay., Ankara, ty.
- Ediskun, Haydar; *Yeni Türk Dil Bilgisi*, İstanbul, 1963.
- Eker, Süer; *Çağdaş Türk Dili*, Grafiker Yay., Ankara, 2003.
- Emir, Sabahat; *Örneklerle Kompozisyon Yazma Sanatı*, İstanbul, 1968.
- Emre, Ahmet Cevat; *Türk Dilbilgisi*, İstanbul, 1945.
- Ercilasun, Ahmet B.; *Türk Dünyası Üzerine Makaleler-İncelemeler*, Ankara, 1993.
- Ercilasun, Ahmet B.; *Başlangıcından Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yay., Ankara, 2004.
- Ercilasun, Ahmet B.; *Dil-Kültür Münasebetleri*, Türk Yurdu, C 2, S 350.
- Ergin, Muharrem; *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yay., İstanbul, 1982.
- Evren, Kerim; *Güncel Örneklerle Medyada Dil Yanlışları*, Alfa, İst., 2005.
- Gabain, A. Von; *Eski Türkçenin Grameri*, (çev. M. Akalın) TDK Yay., Ankara, 1988.
- Gariboğlu, Kemal; *Örnekli Edebiyat ve Kompozisyon Bilgileri*, Ankara, 1964.
- Gencan, Tahir Nejat; *Dilbilgisi*, İstanbul, 1971.
- Göçgün, Önder; *Güzel Konuşma Sanatı*, Gunce Yay., Ankara, 2000.
- Gülensoy, Tuncer; *Türkçe El Kitabı*, Akçağ Yay., Ankara, 2000.
- Güneycal, A. Sami; *Türkçenin Şikâyeti Var*, Aydın Kitabevi, Ankara, 2002.
- Güzel, Abdurrahman; *Millî Kültür- Millî Birlik*, Ankara, 1991.
- Hacıeminoğlu, Necmettin; *Türk Dilinde Edatlar*, İstanbul, 1984.
- Hacıeminoğlu, Necmettin; *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1992.
- Hatiboğlu, Vecihe; *Türkçenin Ekleri*, TDK Yay., Ankara, 1981.
- Hatiboğlu, Vecihe; *Türkçenin Sözdizimi*, TDK Yay., Ankara, 1972.
- Hengirmen, Mehmet; *Türkçe Dilbilgisi*, Engin Yay., Ankara, 1998.
- Hepçilingirler, Feyza; *Türkçe "Off"*, İstanbul, 1999.
- Kantemir, Enise; *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, Engin Yay., Ankara, 1997.

- Kaplan, Mehmet; *Kültür ve Dil*, Dergah Yay., İstanbul, 1983.
- Kaplan, Mehmet; *Türk Milletinin Kültürel Değerleri*, İstanbul, 1977.
- Karaağaç, Günay; *Türkçenin Dil Bilgisi*, Akçağ, Ankara.
- Karaalioğlu, S. Kemal; *Sözlü-Yazılı Kompozisyon Konuşmak ve Yazmak Sanatı*, İnkılap ve Aka, 12. basım, İstanbul.
- Karahan, Leyla; *Türkçede Söz Dizimi*, Ankara, 1991.
- Karamanlioğlu, Ali; *Türk Dili*, Dergah Yay., İstanbul, 1984.
- Karaörs, Metin; *Türkçenin Sözdizimi ve Cümle Tahlilleri*, Kayseri, 1993.
- Kayaalp, İsa; *İletişim ve Dil*, Ankara, 1998.
- Kayasandık, Ahmet (Orya.), *Uygulamalı Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri*, 15. baskı, Palet, Konya, 2017.
- Kayasandık, Ahmet (Orya.), *Türk Dili – Dil ve Anlatım*, Palet Yay., Konya, 2013.
- Kayasandık, Ahmet (Orya.), *Yazılı ve Sözlü Anlatım*, Edgeakademi Yay., Ankara, 2012.
- Kayasandık, Ahmet, *Efkâr Meclisi (Seçki)*, 3. baskı, Aybil, Konya, 2013.
- Korkmaz, Zeynep, Orya; *Türk Dili ve Komp. Bilgileri*, YÖK Yay., Ankara, 1995.
- Korkmaz, Zeynep; *Dil ve Kültür*, Yaşayan Türkçemiz, İstanbul, 1980.
- Korkmaz, Zeynep; *Türk Dili Üzerine Araştırmalar C I-II*, Ankara, 1995.
- Korkmaz, Zeynep; *Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları*, Ankara, 1994.
- Korkmaz, Zeynep; *Türkiye Türkçesi*, Türk Ansk., 32. C , s. 393-426.
- Korkmaz, Zeynep; *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, TDK Yay., Ankara, 2003.
- Korkud, Refik; *Yazmak ve Konuşmak Sanatı*, Ankara, 1970.
- Kükey, Mazhar; *Türkçenin Sözdizimi*, Ankara, 1975.
- Levend, A. Sırrı; *Tarih Boyunca Türk Dili*, TDAY-Belleten 1965, s. 129 – 147, Ankara, 1967.
- Levend, A. Sırrı; *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*, Ankara, 1972.
- Muallimoğlu, Nejat; *Güzel ve Tesirli Konuşma*, İstanbul, 1957.
- Muallimoğlu, Nejat; *Türkçe Bilen Aranıyor*, İstanbul, 1999.
- Or, Oktay; *Araştırma El Kitabı 1*, İstanbul, 1973.
- Orkun, Hüseyin Namık; *Eski Türk Yazıtları*, TDK Yay., Ankara, 1987.
- Özdemir, E., Binyazar, A.; *Yazmak Sanatı Kompozisyon*, İst., 1969.
- Özerkan, Şengül; *Türkçeyi Nasıl Kullanıyoruz?*, Martı Yay., İstanbul, 1997.
- Özkan, Mustafa; *Tarih İçinde Türk Dili*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1997.

- Özkan, Nevzat; *Türk Dilinin Yurtları*, Akçağ Yay., Ankara.
- Özön, M. Nihat; *Yazmak Sanatı ve Kompozisyona Giriş*, İstanbul, 1960.
- Pala, İskender; *İki Dirhem Bir Çekirdek*, Kapı Yay., 44. Basım, İstanbul, 2010.
- Par, Arif Hikmet; *Plânlı Yazma Sanatı*, İstanbul, 1968.
- Sarıca, S., Gündüz, M.; *Güzel Konuşma ve Yazma Kompozisyon*, İstanbul, 1988.
- Songar, Ayhan; *Dil ve Düşünce*, İstanbul, 1986.
- Şenbay, Nüzhet; *Alıştırmalı Diksiyon Sanatı*, MEB Yay., Ankara, 1972.
- Tansel, F. Abdullah; *İyi ve Doğru Yazma Usûlleri I-II*, İstanbul, 1985.
- Tellioğlu, Cevdet; *Güzel Konuşma Pratiği*, İstanbul, 1998.
- Turhan, Mümtaz; *Kültür Değişimleri*, MEB Yay., İstanbul, 1969.
- Türk Dünyası Edebiyat Metinleri Antolojisi*, AKM Yay.: 288, Ankara, 2001.
- Türk Dünyası El Kitabı*, II. Cilt, TKAE Yay., Ankara, 1976.
- Türk Gramerinin Sorunları II*, TDK Yay., Ankara, 1999.
- Türk Yurdu; *Türkçeye Saygı Özel Sayısı*, C 21, S 162-163, Ankara, 2001.
- Türkçe Sözlük*, TDK Yay., Ankara, 2005.
- Tüzcet, Yaman; *Ekrandaki Mürkçemiz*, Bilge Karınca Yay., İstanbul, 2002.
- Yabancı Kelimelere Karşılıklar*, TDK Yay., Ankara, 1995.
- Yavuz, Kemal, (Orya); *Üniversite Türk Dili ve Kompozisyon Dersleri*, İstanbul, 1996.
- Yazım Kılavuzu*, Türk Dil Kurumu Yay., Ankara, 2005.
- Zülfikar, Hamza; *Yüksek Öğretimde Türkçe Yazım ve Anlatım*, Ankara, 1977.
- Zülfikar, Hamza; *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*, TDK, Ankara, 1991.